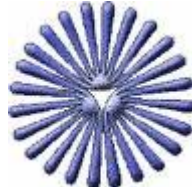

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه پیام نور

مرکز تحصیلات تکمیلی

رساله برای دریافت مدرک دکتری تخصصی (Ph.D)

رشته‌ی حقوق بین‌الملل

گروه حقوق

عنوان رساله:

حق بر توسعه در پرتو گفتمان امنیت انسانی با تأکید بر فعالیت‌های برنامه

توسعه ملل متحد در ایران

آناهیتا سیفی

اساتید راهنما:

جناب آقای دکتر توکل حبیب‌زاده

سرکارخانم دکتر بهاره حیدری

استاد مشاور اول:

جناب آقای دکتر علیرضا حجت‌زاده

استاد مشاور دوم:

جناب آقای دکتر علی توکلی

اسفند ۱۳۹۲

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشگاه پیام نور
مرکز تحصیلات تکمیلی

تاریخ:
شماره:
پیوست:

صور تجلسه دفاع از رساله دکتری تخصصی
Ph.D.

جلسه دفاع از رساله دوره دکتری تخصصی خانم آنا هیتا سیفی دانشجوی رشته حقوق بین الملل به شماره دانشجویی ۸۸۰۳۲۶۵۹۹ تحت عنوان " حق بر توسعه در پرتو گفتمان امنیت انسانی با تاکید بر فعالیت های برنامه توسعه ملل متحد در ایران " با حضور هیات داوران در روز شنبه مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۰۳ ساعت ۹:۰۰ در محل ساختمان مرکز تحصیلات تکمیلی برگزار شد و هیات داوران پس از بررسی، رساله مذکور را شایسته نمره به عدد ۱۸.۱ و به حروف و با درجه عالی تشخیص داد.

ردیف	نام و نام خانوادگی	هیات داوران	مرتبۀ دانشگاهی	دانشگاه/موسسه	امضاء
۱	دکتر توکل حبیب زاده	استاد راهنما	استاد	دانشگاه تهران	[Signature]
۲	دکتر بهاره حیدری	استاد راهنما	استاد	دانشگاه تهران	[Signature]
۳	دکتر علیرضا حجت زاده	استاد مشاور	استاد	دانشگاه تهران	[Signature]
۴	دکتر توکلی	استاد مشاور	استاد	دانشگاه تهران	[Signature]
۵	دکتر شریعت بانری	استاد داور	استاد	دانشگاه تهران	[Signature]
۶	دکتر حبیبی	استاد داور	استاد	دانشگاه تهران	[Signature]
۷	دکتر عاکفی	استاد داور	استاد	دانشگاه تهران	[Signature]
	زهره شادفر	نماینده تحصیلات تکمیلی			[Signature]

تهران، خیابان فرمانیه
خ دیباجی شمالی،
خیابان شهید
حاج محمود نوریان،
کوچه شهناز، کوچه صفا
تلفن: ۲۲۲۹۵۷۴۷ (۰۲۱)
دورنگار: ۲۲۸۰۸۴۹۴ (۰۲۱)
پست الکترونیک:
info@phd.pnu.ac.ir
نشانی الکترونیک:
WWW.phd.pnu.ac.ir

اینجانب **آناهیتا سیفی** دانشجوی ورودی بهمن سال ۱۳۸۸ مقطع دکتری تخصصی رشته حقوق بین‌الملل گواهی می‌نمایم چنانچه در رساله خود از فکر، ایده و نوشته دیگری بهره گرفته‌ام با نقل قول مستقیم یا غیر مستقیم منبع و مآخذ آن را نیز در جای مناسب ذکر کرده‌ام. بدیهی است مسئولیت تمامی مطالبی که نقل قول دیگران نباشد بر عهده خویش می‌دانم و جوابگوی آن خواهم بود.

نام و نام خانوادگی دانشجو: **آناهیتا سیفی**

تاریخ و امضاء

اینجانب **آناهیتا سیفی** دانشجوی ورودی بهمن سال ۱۳۸۸ مقطع دکتری تخصصی رشته حقوق بین‌الملل گواهی می‌نمایم چنانچه براساس مطالب رساله خود اقدام به انتشار مقاله، کتاب، و ... نمایم ضمن مطلع نمودن استاد راهنما، با نظر ایشان نسبت به نشر مقاله، کتاب، و ... و به صورت مشترک و با ذکر نام استاد راهنما مبادرت نمایم.

نام و نام خانوادگی دانشجو: **آناهیتا سیفی**

تاریخ و امضاء

کلیه حقوق مادی مترتب از نتایج مطالعات، آزمایشات و نوآوری ناشی از تحقیق موضوع این رساله متعلق به دانشگاه پیام نور می‌باشد.

اسفند ۱۳۹۲

ماحصل آموخته‌هایم را تقدیم می‌کنم به آنان که مهر آسمانی‌شان آرام بخش آلام زمینی‌ام است

به روح پاک مادرم و پدر بزرگوارم

همسرفداکارم

تنها دختر عزیزم

هرچه بکوشم قطره‌ای از دریای بی‌کران مهربانیتان را سپاس نتوانم بگویم

سپاسگزاری

سپاس بی کران پروردگار یکتا را که هستی مان بخشید و به طریق علم و دانش رهنمونمان شد، به همنشینی رهروان علم و دانش مفتخرمان نمود و خوشه چینی از علم و معرفت را روزیمان ساخت. بدون شک جایگاه و منزلت استاد، اجل از آن است که در مقام قدردانی از زحمات بی‌شائبه‌ی او چیزی بنگاریم. لیکن بر حسب وظیفه از جناب آقای دکتر حبیب زاده که در کمال سعه صدر از هیچ کمکی در این عرصه دریغ ننمودند و از مساعدت های علمی اساتید محترم سرکار خانم دکتر حیدری، جناب آقای دکتر توکلی و جناب آقای دکتر حجت زاده کمال قدردانی و تشکر را می‌نمایم. از اساتید داور جناب آقای دکتر شریعت باقری، جناب آقای دکتر حبیبی و جناب آقای دکتر عاکفی که زحمت داوری رساله را متقبل شده و از رهنمودهای خود اینجانب را بهره مند نمودند سپاسگزارم. همچنین از آقای دکتر فرزین مدیر گروه فقرزدایی برنامه توسعه ملل متحد در ایران که در همه مراحل انجام کار از رهنمودهای ایشان بهره زیادی بردم کمال تشکر را دارم. در نهایت برای تمامی عزیزانی که به نحوی از انحاء اینجانب را در مسیر انجام این پژوهش راهنمایی کرده و یاری رسانده‌اند آرزوی موفقیت و کامیابی دارم، باشد که این خردترین، بخشی از زحمات بزرگواران را سپاس گوید.

چکیده

حق بر توسعه دارای ابعاد ملی و بین‌المللی بوده و برخورداری انسانها از همه حقوق بشر هدفی است که از طریق فرایند توسعه دنبال می‌کند. برخی معتقدند مسؤلیت اصلی تحقق حق بر توسعه بر عهده دولت بوده و مسؤلیت ملی است نه مسؤلیت جامعه بین‌المللی، درمقابل برخی نیز بر بعد بین‌المللی حق بر توسعه تأکید دارند. برای اجرایی شدن حق بر توسعه توجه به هر دو بعد ضروری است. حق بر توسعه در مرحله عمل و اجرا با موانعی از جمله عدم دسترسی به تکنولوژی و الگوهای جهانی توسعه، دانش و امکانات مادی ناکافی رو به رو می‌باشد. لذا در رفع موانع اجرایی حق بر توسعه نقش و مشارکت نهادهای بین‌المللی می‌تواند دارای اهمیت باشد. در پژوهش حاضر بر نقش برنامه توسعه ملل متحد در اجرای حق بر توسعه تأکید شده و ملاحظه می‌گردد که نقطه تمرکز این برنامه، اعلامیه حق بر توسعه بوده که در این راستا به توسعه پایدار و امنیت انسانی به عنوان مکمل حق بر توسعه توجه دارد. انعکاس رویکرد حقوق بشری به توسعه را می‌توان در توسعه انسانی ملاحظه کرد، منوط بر این که برنامه‌های توسعه به نحوی اجرا شود که حقوق بشر را تحقق بخشد. برنامه توسعه ملل متحد نیز با چنین رویکردی به امر توسعه بر تحقق حقوق بشر از طریق توسعه انسانی تأکید می‌نماید. این برنامه به عنوان شبکه جهانی توسعه سازمان ملل، با ارائه الگوها، تکنولوژی و برنامه‌های آموزشی، توانمندی کشورها را در جهت دستیابی به اهداف توسعه هزاره، بهبود برنامه‌های اقتصادی، مدیریت بلایای طبیعی، آموزش راه‌های پیشگیری از بیماری‌های واگیردار و حفظ محیط زیست تقویت می‌نماید. تقویت این مؤلفه‌ها با اجرایی شدن حق بر توسعه ارتباط تنگاتنگ دارد. این پژوهش با مطالعه موردی فعالیت‌های برنامه توسعه ملل متحد در ایران، نقش این نهاد بین‌المللی را در رابطه با ارائه الگوها و برنامه‌های توسعه ناحیه‌مدار، درچارچوب حوزه‌های فعالیت آن در ایران مورد بررسی قرار داده و نشان می‌دهد که الگوهای ارائه شده توسط برنامه توسعه ملل متحد در راستای توانمند ساختن گروه‌های آسیب پذیر بوده و در جهت افزایش ظرفیت‌ها و محرومیت‌زدایی به‌کار می‌رود. در برخی موارد این ایده‌ها جذب در قوانین توسعه ملی شده و هم راستا با این قوانین، از برنامه‌های توسعه کشوری حمایت می‌کنند.

واژگان کلیدی: حق بر توسعه، اعلامیه حق بر توسعه، گفتمان امنیت انسانی، برنامه توسعه ملل متحد، ایران

Abbreviations

RTD:	Right to Development
UNDP:	United Nations Development Program
MDGs:	Millenium Development Goals
HRC:	Human Rights Council
ODA:	Official Development Assistance
NEG:	National Exection Guideline
CPAP:	Country Program Action Plan
CP:	Country Program
CCA:	Common Country Assessments
ABD:	Area Based Development
CDC:	Center Disease Control
HDI:	Human Development Identity
CESCR:	Committee on Economic, Social and Cultural Rights
OHCHR:	Office of High Commissioner for Human Rights
UNDAF:	United Nations Development Assistance Frameworks
GEF:	Global Environment Facility
PR:	Principle Recipient
SR:	Sub Recipient
CCF:	Country Coperation Framework
LMG:	Like Minded Group
NIEO:	New International Economic Orde
IPF:	Indicative Planning Figure
SPR:	Special Program Resources
ABLS:	Authorized Budegetary Limits
IFI:	International Financial Institution
NEA:	National Executing Agency
NIA:	National Implementing Agency
NPD:	National Project Director
NPM:	National Project Manager

فهرست اجمالی مطالب

صفحه

عنوان

بخش اول

جایگاه حق بر توسعه در حقوق بین‌الملل و رابطه آن با گفتمان امنیت انسانی

فصل اول: جایگاه حق بر توسعه در حقوق بین‌الملل ۲۲

گفتار اول- چارچوب مفهومی حق بر توسعه ۲۵

گفتار دوم- موانع و چالش‌های اجرایی شدن حق بر توسعه ۶۷

فصل دوم: حق بر توسعه در پرتو گفتمان امنیت انسانی ۹۲

گفتار اول - مفهوم و ابعاد امنیت انسانی ۹۴

گفتار دوم- رابطه امنیت انسانی و حق بر توسعه ۱۱۰

بخش دوم

اجرایی شدن حق بر توسعه با تأکید بر فعالیت‌های برنامه توسعه ملل متحد در ایران

فصل اول: نقش برنامه توسعه ملل متحد در اجرایی شدن حق بر توسعه ۱۴۵

گفتار اول- سازمان ملل متحد و حق بر توسعه ۱۴۶

گفتار دوم- برنامه توسعه ملل متحد ۱۵۷

فصل دوم: فعالیت‌های برنامه توسعه ملل متحد در ایران ۱۸۰

گفتار اول- کارگزاری برنامه توسعه ملل متحد در ایران ۱۸۱

گفتار دوم- زمینه‌های عملیاتی برنامه توسعه ملل متحد در ایران ۱۹۱

نتیجه‌گیری ۲۹۱

منابع و مآخذ ۳۱۴

فهرست تفصیلی مطالب

صفحه	عنوان
۱	کلیات پژوهش
۲	الف- مقدمه
۳	ب- بیان مسأله
۹	پ- سؤالهای پژوهش
۱۰	ت- فرضیه های پژوهش
۱۱	ج- سابقه پژوهش
۱۵	ح- نقطه تمرکز پژوهش
۱۶	خ- قلمرو پژوهش و تعاریف مفاهیم
۱۷	د- ضرورت پژوهش
۱۸	ر- اهداف پژوهش
۱۸	ز- کاربردهای متصور از پژوهش
۱۹	س- روش و ابزار گردآوری اطلاعات
۱۹	ش- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها
۱۹	ص- مشکلات و موانع پژوهش
۱۹	ض- سازماندهی پژوهش

بخش اول

جایگاه حق بر توسعه در حقوق بین الملل و رابطه آن با گفتمان امنیت انسانی

مقدمه	۲۲
فصل اول: جایگاه حق بر توسعه در حقوق بین الملل	۲۳
مقدمه	۲۳
گفتار اول- چارچوب مفهومی حق بر توسعه	۲۵
مبحث اول- تعریف حق بر توسعه	۲۷
مبحث دوم- محتوای حق بر توسعه	۲۹
مبحث سوم- ماهیت حق بر توسعه	۳۱
بند اول- حق بر توسعه، حق یا امر اخلاقی؟	۳۱
بند دوم- حق بر توسعه، حق فردی یا جمعی؟	۳۳
بند سوم- حق بر توسعه رویکرد حقوق بشری	۳۷
مبحث چهارم- مبانی حق بر توسعه	۴۲
بند اول- همکاری بین المللی	۴۳
بند دوم- حق بر محیط زیست سالم	۴۶
بند سوم- حق بر صلح	۴۸
مبحث پنجم- منابع حق بر توسعه	۵۰
بند اول- معاهدات بین المللی	۵۱
بند دوم- اعلامیه ها و قطعنامه ها	۵۲
بند سوم- وضعیت حقوقی اعلامیه حق بر توسعه	۵۳

۵۹	مبحث ششم - صاحبان حق و تکلیف در قبال حق بر توسعه
۵۹	بند اول - صاحبان حق
۶۰	بند دوم - صاحبان تکلیف
۶۳	الف - تعهدات دولت‌ها در سطح ملی
۶۴	ب - تعهدات دولت‌ها در سطح بین‌المللی
۶۷	گفتار دوم - موانع و چالش‌های اجرایی شدن حق بر توسعه
۶۸	مبحث اول - موانع سیاسی
۶۹	بند اول - موضع کشورهای توسعه یافته
۷۰	بند دوم - موضع کشورهای در حال توسعه
۷۳	مبحث دوم - موانع ساختاری
۷۴	بند اول - جهانی شدن اقتصاد
۷۷	بند دوم - آزاد سازی تجارت
۸۰	بند سوم - بدهی‌های خارجی
۸۲	مبحث سوم - موانع حقوقی
۸۴	بند اول - عدم نظارت بر اجرای قوانین برنامه‌های توسعه
۸۶	بند دوم - فقدان ساختارهای دموکراتیک در سطح ملی
۸۸	بند سوم - قواعد مالکیت معنوی
۹۰	جمع بندی
۹۲	فصل دوم: حق بر توسعه در پرتو گفتمان امنیت انسانی
۹۲	مقدمه

۹۴	گفتار اول - مفهوم و ابعاد امنیت انسانی.....
۹۵	مبحث اول- امنیت انسانی از دیدگاه برنامه توسعه ملل متحد.....
۹۸	مبحث دوم- تفاسیر مختلف امنیت انسانی.....
۹۹	بند اول- تفسیر مضیق.....
۱۰۰	بند دوم- تفسیر موسع.....
۱۰۲	بند سوم- تلفیق دیدگاه‌ها.....
۱۰۳	مبحث سوم- ابعاد امنیت انسانی.....
۱۰۴	بند اول- امنیت جامعه.....
۱۰۴	بند دوم- امنیت شخصی.....
۱۰۵	بند سوم- امنیت سیاسی.....
۱۰۵	بند چهارم- امنیت اقتصادی.....
۱۰۶	بند پنجم- امنیت غذایی.....
۱۰۷	بند ششم- امنیت بهداشتی.....
۱۰۸	بند هفتم - امنیت زیست محیطی.....
۱۱۰	گفتار دوم- رابطه امنیت انسانی و حق بر توسعه.....
۱۱۲	مبحث اول- درجه همپوشانی میان امنیت انسانی و حق بر توسعه.....
۱۱۸	مبحث دوم- تأثیر امنیت انسانی و حق بر توسعه بر تعهدات و تکالیف دولت‌ها.....
۱۲۳	مبحث سوم- حکمرانی مطلوب ابزار عینیت بخش امنیت انسانی و حق بر توسعه.....
۱۲۷	بند اول- مبارزه با فساد.....
۱۲۹	بند دوم- شفافیت و کاهش فساد.....

۱۳۱ بندسوم - جامعه مدنی
۱۳۴ مبحث چهارم - تأثیر حکمرانی مطلوب بر دستیابی به اهداف توسعه هزاره
۱۴۲ جمع بندی

بخش دوم

اجرائی شدن حق بر توسعه با تأکید بر فعالیت‌های برنامه توسعه ملل متحد در ایران

۱۴۴ مقدمه
۱۴۵ فصل اول: نقش برنامه توسعه ملل متحد در اجرائی شدن حق بر توسعه
۱۴۵ مقدمه
۱۴۶ گفتار اول - سازمان ملل متحد و حق بر توسعه
۱۴۷ مبحث اول - کمیسر عالی حقوق بشر
۱۴۹ مبحث دوم - گروه‌های کاری حق بر توسعه
۱۵۱ مبحث سوم - رویکرد کارگزاری‌ها و سازمان‌های تخصصی سازمان ملل متحد درباره حق بر توسعه
۱۵۵ مبحث چهارم - برنامه‌ها و نهادهای سازمان ملل متحد
۱۵۷ گفتار دوم - برنامه توسعه ملل متحد
۱۵۹ مبحث اول - اهداف
۱۶۰ مبحث دوم - اولویت‌های برنامه توسعه ملل متحد
۱۶۱ بند اول - کاهش فقر
۱۶۱ بند دوم - کاهش بلایای طبیعی
۱۶۲ بند سوم - کاهش بیماری‌های ایدز و سایر بیماری‌های واگیردار

۱۶۲ بند چهارم - محیط زیست
۱۶۳ بند پنجم - حکمرانی دموکراتیک
۱۶۴ بند ششم - توانمندسازی زنان
۱۶۵ مبحث سوم - ساختار و تشکیلات برنامه توسعه ملل متحد
۱۶۵ بند اول - شورای حکام
۱۶۶ بند دوم - مدیر برنامه توسعه ملل متحد
۱۶۷ بند سوم - برنامه ها
۱۶۹ بند چهارم - نحوه ارائه منابع و کمک های فنی برنامه توسعه ملل متحد
۱۶۹ الف - برنامه کشوری
۱۷۱ ب - بودجه و منابع مالی
۱۷۱ ۱ - منابع اصلی
۱۷۲ ۲ - دیگر منابع مالی
۱۷۲ ۳ - منابع بخش خصوصی
۱۷۳ مبحث چهارم - مشارکت برنامه توسعه ملل متحد با مؤسسات تخصصی سازمان ملل متحد
۱۷۴ مبحث پنجم - گزارش های سالیانه توسعه انسانی برنامه توسعه ملل متحد
۱۷۸ جمع بندی
۱۸۰ فصل دوم: فعالیت های برنامه توسعه ملل متحد در ایران
۱۸۰ مقدمه
۱۸۱ گفتار اول - کارگزاری برنامه توسعه ملل متحد در ایران
۱۸۲ مبحث اول - پیشینه کارگزاری برنامه توسعه ملل متحد در ایران

- ۱۸۵ مبحث دوم- نحوه همکاری ایران و برنامه توسعه ملل متحد
- ۱۸۵ بند اول- برنامه کشوری
- ۱۸۶ الف- برنامه کشوری ایران و برنامه توسعه ملل متحد (۲۰۱۶-۲۰۱۲)
- ۱۸۸ ب- تعهدات برنامه توسعه سازمان ملل متحد
- ۱۸۸ پ- تعهدات دولت جمهوری اسلامی ایران
- ۱۸۹ بند دوم- راهنمای اجرای ملی پروژه‌های برنامه توسعه ملل متحد در ایران
- ۱۹۱ الف- پیشنهاد دولت
- ۱۹۱ ب- تهیه پروژه
- ۱۹۱ گفتار دوم- زمینه‌های عملیاتی برنامه توسعه ملل متحد در ایران
- ۱۹۲ مبحث اول- فقرزدایی رویکردی حقوق بشری
- ۱۹۴ بنداول- رویکرد برنامه توسعه ملل متحد در برنامه‌های کاهش فقر رهیافت مبتنی برحقوق بشر
- ۱۹۸ بنددوم- اثر بخشی رویکرد فقرزدایی برنامه توسعه ملل متحد در قوانین برنامه توسعه پنج ساله
- ۲۰۲ بندسوم- چالشهای الگوی فقرزدایی در قوانین برنامه توسعه پنج ساله
- ۲۰۶ بند چهارم- برنامه های فقر زدایی برنامه توسعه ملل متحد در ایران
- ۲۰۷ الف- پروژه آموزشی رشد اقتصادی فراگیر
- ۲۰۸ ب- طرح توسعه منطقه‌ای / ناحیه‌ای
- ۲۱۰ پ- صندوق توسعه پایدار و خانواده برای افزایش توانمندسازی زنان از طریق توسعه مشارکت
- ۲۱۲ مبحث دوم- حق بر سلامت و امنیت بهداشتی
- ۲۱۵ بند اول- استراتژی مبارزه با بیماریهای ایدز، سل و مالاریا در قانون برنامه توسعه پنج ساله
- ۲۱۸ بنددوم- نقش برنامه توسعه ملل متحد در مبارزه با بیماریهای (ایدز، سل و مالاریا) در ایران

- الف- کنترل اچ آی وی / ایدز..... ۲۲۵
- ب- مبارزه با مالاریا..... ۲۲۶
- پ- پیشگیری و کنترل سل..... ۲۲۷
- مبحث سوم- حق بر محیط زیست سالم و امنیت زیست محیطی..... ۲۳۰
- بنداول- ادغام فعالیتهای برنامه توسعه ملل متحد در برنامه‌های محیط زیست قانون برنامه توسعه پنج ساله .. ۲۳۱
- بند دوم- چالش‌های برنامه زیست محیطی در قانون برنامه توسعه پنج ساله ۲۳۸
- بندسوم- برنامه توسعه ملل متحد و پایداری محیط زیست در ایران..... ۲۴۰
- الف- الگوی زیست بومی برنامه توسعه ملل متحد رویکردی مبتنی بر مشارکت ۲۴۱
- ب- طرح ترسیب کربن (بیابان زدایی)..... ۲۴۸
- پ- رویکرد حقوق بشری به برنامه ریزی مشارکتی در طرح حبله رود..... ۲۵۳
- مبحث چهارم- ارتقای ظرفیتهای مدیریت و کاهش بلایای طبیعی موضوع حقوق بشری ۲۵۶
- بند اول- مدیریت خطرپذیری بلایا در قوانین برنامه توسعه پنج ساله و اسناد بالادستی ۲۵۸
- الف- آئین نامه سازمان مدیریت بحران کشور..... ۲۵۹
- ب- اهداف و قوانین سازمان پدافند غیرعامل..... ۲۶۰
- پ- قانون برنامه پنجم و سوم توسعه..... ۲۶۰
- بند دوم- نقش برنامه توسعه ملل متحد در ارتقای ظرفیت و مدیریت خطرپذیری بلایا در ایران ۲۶۳
- الف- برنامه مدیریت خطر پذیری بلایا (۲۰۰۹-۲۰۰۵) برنامه توسعه ملل متحد در ایران..... ۲۶۴
- ب- پورتال ملی اطلاع رسانی مدیریت خطر پذیری..... ۲۶۶
- پ- فعالیتهای نیازسنجی آموزشی زنان برنامه توسعه ملل متحد در مدیریت ریسک سوانح..... ۲۶۹
- مبحث پنجم- ترویج حکمرانی مطلوب و حقوق بشر..... ۲۷۰

- بند اول- ظرفیت سازی ملی برای ارتقاء حقوق بشر و دسترسی بیشتر به عدالت ۲۷۱
- بند دوم- طرح گروهی ارتقاء حقوق بشر و ارتباط آن با قوانین برنامه‌های توسعه پنج ساله ایران ۲۷۲
- بند سوم- طرح ارتقاء شفافیت و پاسخگویی ۲۷۵
- مبحث ششم- شاخص توسعه انسانی برنامه توسعه ملل متحد در قوانین ایران ۲۷۷
- بند اول- رتبه جدید ایران در شاخص توسعه انسانی سال ۲۰۱۳ ۲۷۷
- بند دوم- جایگاه شاخص توسعه انسانی برنامه توسعه ملل متحد در قوانین برنامه توسعه پنج ساله ۲۷۸
- الف- آموزش ۲۸۰
- ب- بهداشت ۲۸۱
- مبحث هفتم- چالش‌های قوانین برنامه توسعه پنج ساله در دستیابی به اهداف حق بر توسعه ۲۸۲
- بند اول- جایگاه اهداف و شاخص‌های توسعه هزاره در نظام برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی کشور ۲۸۲
- بند دوم- قوانین برنامه‌های توسعه در ایران از منظر شاخص‌های حق بر توسعه ۲۸۵
- الف- پاسخگویی ۲۸۵
- ب- توانمندسازی ۲۸۵
- پ- عدم تبعیض و توجه به گروه‌های آسیب پذیر ۲۸۶
- ت- مشارکت ۲۸۷
- بند سوم- چالش‌های اجرایی قوانین برنامه‌های توسعه پنج ساله ۲۸۸
- جمع بندی ۲۸۹
- نتیجه‌گیری ۲۹۱
- ضمیمه اعلامیه حق بر توسعه ۳۰۸
- منابع و مآخذ ۳۱۴

کلیات پژوهش